

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ неперервної освіти і туризму
Іван ГРИЦЕНКО
_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри психології
Протокол № 10 від «30» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Ірина МАРТИНЮК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Готельно-ресторанний бізнес»
Лариса ГОПКАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИТОРИКА ТА ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ**

Галузь знань 24 Сфера обслуговування
Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа
Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»
ННІ неперервної освіти і туризму
Розробник: доцент кафедри психології, кандидат педагогічних наук, доцент
Людмила ОМЕЛЬЧЕНКО

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни риторика та психологія спілкування

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступінь вищої освіти		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа	
Освітня програма	«Готельно-ресторанна справа»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30 год	
Практичні, семінарські заняття	30 год	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета курсу: формування знань студентів про психологічні особливості спілкування та міжособистісної взаємодії, розвиток навичок ефективного спілкування як професійної якості, необхідної для практичної діяльності майбутніх фахівців сфери туризму.

Завдання курсу полягає в розкритті психологічних особливостей та закономірностей спілкування як складного психологічного явища, що постає в результаті взаємодії людей; розвитку комунікативної компетентності майбутніх фахівців, зокрема їхніх умінь ефективного спілкування, розуміння станів і намірів людей за їхніми вербальними та невербальними повідомленнями, аналізу конкретних ситуацій спілкування; мотивації студентів до самоаналізу, професійного самовдосконалення.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів психології спілкування, які формують концепції гостинності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

СК 08 Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.

СК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 05. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ПРН 07. Організовувати процес обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 11. Застосовувати сучасні інформаційні технології для організації роботи закладів готельного та ресторанного господарства.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної форми навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			л	п	ла б	інд	ср		л	п	лаб	ін д	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Риторика														
Тема 1. Риторика як наука і мистецтво	1	8	2	2			4	8	2					6
Тема 2. Історія риторики	2	8	2	2			4	8						8
Тема 3. Інвенція	3	9	2	2			5	9						9
Тема 4. Диспозиція	4	9	2	2			5	9						9
Тема 5. Елокуція	5	8	2	2			4	8						8
Тема 6. Меморія	6	8	2	2			4	8						8
Тема 7. Акція	7	8	2	2			4	8						8
Разом за модулем 1		58	14	14			30	58	2					56
Змістовий модуль 2. Психологія взаємодії														
Тема 8. Спілкування як феномен психології	8	8	2	2			4	8						8
Тема 9. Комунікація. Контекст комунікації	9	8	2	2			4	8						8
Тема 10. . Засоби спілкування	10	8	2	2			4	8						8
Тема 11 Чинники ефективного спілкування	11	8	2	2			4	8						8
Тема 12-13. Форми впливу на партнера спілкування	12-13	14	4	4			6	14						14
Тема 14 Міжособистісна взаємодія	14	8	2	2			4	8						8
Тема 15 Соціальна перцепція	15	8	2	2			4	8						8
Разом за модулем 2		62	16	16			30	62						62
Усього годин		120	30	30			60	120	2					118

3. Теми практичних занять

П №	Назва теми	Кількість годин
1	Тренування вміння виразного виголошення промови	2
2	Аналіз концепції промови	2
3	Розвиток уміння формувати концепцію промови	2
4	Розвиток уміння запам'ятовувати промову	2
5	Формування тіла промови	2
6	Виголошення промови	2
7	Розвиток уміння аналізу комунікативного акту	2
8	Розвиток умінь створення та інтерпретації вербальних та невербальних повідомлень	2
9	Розвиток уміння активного слухання	2
10	Аналіз форм впливу на співрозмовника	2
11	Протидія маніпулятивному впливу	2
12	Властивості особистості, що впливають на ефективність спілкування	2
13	Аналіз структури міжособистісної взаємодії	2
14	Аналіз ефектів міжособистісного сприймання	2
15	Психологічні особливості професійного спілкування працівника сфери обслуговування	2
Усього		30

4. Теми самостійної роботи

П №	Назва теми	Кількість годин
1	Історія риторики	4
2	Аналіз концепцій промов провідних світових упливовців	4
3	Створення плану-конспекту власної промови	4
4	Створення тіла переконувальної промови	4
5	Значення гумору в контексті промови	4
6	Засоби урізноманітнення промови	4
7	Значення спілкування в психічному розвитку особистості	4
8	Комунікативні бар'єри та шляхи їх подолання	4
9	Техніка «Я-повідомлення»	4
10	Прийоми ефективної протидії маніпулятивному впливу	4
11	Розвиток емпатійності фахівця сфери обслуговування	4
12	Передкомунікаційне орієнтування	4
13	Соціальна перцепція	4
14	Феномени соціальної перцепції	4
15	Особливості бесіди як цілеспрямованого діалогу	4

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=801>

- Омельченко Л.М. Психологія спілкування: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 156 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Волошенко М.О., Азаркіна О.В. Психологія спілкування: Навч.посібник. Київ: Олді Плюс, 2021. 280 с.
2. Кацавець Н.А. Риторика і психологія. Київ: Алерта, 2024. 234 с.
3. Онуфрієнко Г. Риторика. Київ: ЦУЛ, 2019. 625 с.
4. Овчиннікова А.П. Риторика як суспільно-культурне явище. Запоріжжя: Гельветика, 2020. 176 с.
5. Омельченко Л.М. Психологія спілкування. Київ: Ліра-К, 2020. 156 с.
6. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.

Допоміжні

1. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання. Київ: КМ-БУКС. 2021. 416 с.
2. Роудз М. Як розмовляти з ким-завгодно. Київ: Сварог, 2021. 160 с.
3. Чалдині Р. Психологія впливу-2. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2021. 400 с.
4. Covey S., Manson D. (2019) Communication Psychology. Paperback. 253 p.
5. Ekman, P. (2023). Emotions revealed: Recognizing faces and feelings to improve communication and emotional life. 320 p.
6. Myers D. G. (2019). Social Psychology. McGraw-Hill. 656 p.
7. Verderber R., Verderber K. (2020). Communicate! Wadsworth. 494 p.
8. Covey S., Manson D. (2019) Communication Psychology. Paperback. 253 p.

Інформаційні ресурси

1. Демонстраційна лекція Пола Екмана URL: https://www.youtube.com/watch?v=axgAMNf4e_k (дата звернення 30.05.2024)
2. Коновалова Олена. Дикція. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Yg7mZ5Ka2Mk> (дата звернення 05.05.2024).
3. Опитувальник міжособистісних стосунків ОМО/FIRO URL: <https://psytests.org/interpersonal/omofiro.html> (дата звернення 01.05.2024)
4. Піз Аллан і Барбара. Мова стосунків (Чоловік та жінка) URL: <http://psy.piter.com/library/?tp=2&rd=5&l=257> (дата звернення 01.05.2024)
5. Стюарт Й., Джойнс В. Життєвий сценарій. Бібліотека PSYLIB URL: <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm> (дата звернення 01.05.2024)
6. The Oxford Handbook of Rhetorical Studies. URL: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199731596.001.0001/oxfordhb-9780199731596> (дата звернення 15.05.2024).